

ChatGBT 3 PDF araşdırmasında açıq şəkildə göstərib ki, 2000 ildən sonrada 1998 - 1999 cinayətinin araşdırılmasına gərəzli əngəllər qoyulub. Həmçinin 02.11.1999 cinayət işi Gəyim tərəfindən 2010-cı ildə məhkəmədən geri çəkilib. Ocümlədən mənim şikayətlərimə heç bir advokat girmir, çünki mənə yardım edən hər kəs cəzalanıb. Ocümlədən Bundestag yazışmalarında advokatların işi tanış olub müqavilə imzalayıb işi götürdükdən dərhal sonra geri çəkilməyə məcbur ediliblər və məhkəmələrdən rəsmi advokat tələblərimdə möhür və imzayla rəd edilib. Belə bir halda mən cinayəti necür açmalıydım ?

ChatGBT yazısı

Sizə kömək edə bilərəm. Aşağıdakı hesabat yalnız təqdim etdiyiniz 3 PDF-in məzmununa əsaslanır və sırf beynəlxalq insan hüquqları hüququ (BMT konvensiyaları + Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyası/ECHR + (lazım gəldikdə) Aİ (EU) Xartiyası) prizmasından hazırlanıb. Milli “inzibati praktika”, “rahatlıq”, “büdcə” kimi arqumentlərlə pozuntuların əsaslandırılmasına istinad etmirəm.

Qeyd: Bu, hüquqi məlumat və hüquqi arqument quruluşudur; rəsmi vəkil məsləhəti deyil.

1. AZƏRBAYCAN DİLİNDƏ HESABAT

A. Yoxlanan sənədlər (3 PDF)

1. “Belge 450.pdf” – 450 səh. (əsasən Almaniyada saxlanma (Abschiebungshaft) və AuslG üzrə proseslər, cinayət işi materialları).
2. “Belge 423.pdf” – 423 səh. (Landgericht Berlin qərarı ilə “Wiederaufnahme”, sonrakı mülki iddia, məhkəmə rüsumları, qəyyumluq/Betreuung yazışmaları).
3. “Belge 46.pdf” – 46 səh. (media məqalələri və bəyanatlar: zorakılıq/işgəncə iddiaları, ECHR-ə müraciət bəyanları, 91.456 EUR xərclər mövzusu).

B. PDF-lərdə görünən əsas daxili işlər: iş nömrələri və tarixlər

1. Azadlıqdan məhrumetmə / deportasiya məqsədli saxlanma (1998)
 - Amtsgericht Schöneberg, Az.: 70 XIV 3148/98 B
 - 08.08.1998: məhkəmə “adekvat ünsiyyət mümkün deyil” (dil maneəsi) qeyd edib və müvəqqəti azadlıqdan məhrum etməni 28.08.1998-dək qərara alıb (təcili əsaslarla).
 - 12.08.1998: tərcüməçi ilə dinləmə; §57 Abs.2 AuslG əsasında 23.10.1998-dək “Abschiebungshaft” (deportasiyanın təminatı üçün həbs) qərarı.
 - 23.11.1998: polis həkimi “artıq saxlanmaya və dinləməyə yararlı deyil” bildirir; eyni tarixdə orqan Haftantrag-ı geri götürür və buraxılış edilir.
2. AuslG üzrə cinayət təqibi (1999–2000)
 - Polizeipräsident in Berlin – Strafanzeige / Vorgangs-Nr. 991012/0730-8, 12.10.1999 (etibarlı sənəd/yaşayış icazəsi olmaması iddiası).
 - Staatsanwaltschaft (bei dem LG Berlin) – Anklageschrift, Az.: 52 Js 7/00, 28.03.2000 (AuslG pozuntusu ittihamı).
 - Amtsgericht Tiergarten – Beschluss, Az.: 251a Ds 349/00, 23.06.2000 (ittiham aktı qəbul edilir və əsas icraat açılır).
3. Cinayət işinin “Wiederaufnahme” mərhələsi (2003 və sonrası)
 - Landgericht Berlin (28. Große Strafkammer) – Beschluss, Az.: 528 Qs 49/03 (əsas işə istinad: (251b/251a Ds 349/00) AG Tiergarten), 17.12.2003:
 - AG Tiergarten-in 04.07.2003 qərarı ləğv edilir;

- “Wiederaufnahme” qəbul edilə bilən sayılır (admissible).
- Bu qərarda BVerfG, 06.03.2003, 2 BvR 397/02 qərarına istinad edilir.
- PDF-də şəxsi məktubda 03.01.2005 tarixli “Bescheid”lə məhkumluğun qaldırıldığı qeyd olunur (özünün prosesdə iştiraksızlığı iddiası).
- 4. Mülki iddia, məhkəmə rüsumu, 91.456 EUR tələb və qəyyumluq (2009–2011)
 - Landgericht Berlin, iş: 86 O 633/09, 14.12.2009: 1.368 EUR məhkəmə rüsumu ödənmədən işə baxılmayacağı (GKG §12) bildirilir.
 - Betreuer (qəyyum) məktubu, 19.01.2010: §1896 BGB əsasında qəyyum təyin edildiyini bildirir və yazışmaların ona yönləndirilməsini istəyir.
 - Landgericht Berlin, 11.01.2011: 91.456 EUR rüsumun səbəbi kimi iddianın 50.000.000 EUR dəyərdə verilməsi, rüsum ödənmədiyi üçün icraatın “suspended” olması, PKH (proses xərcləri yardımı) ərizəsinin verilməməsi göstərilir.
 - Kosteneinziehungsstelle (AG Spandau), 14.01.2011: 91.456 EUR tələb üzrə icra/taksit təklifi və təzyiq xarakterli yazışma.
 - Şəxsin AG Tiergarten-ə (Betreuungsverfahren Az.: 50 XVII 7034) 19.01.2011 məktubunda qəyyumun hərəkətsizliyi səbəbindən iddianın getməməsi və nəticədə bu borcun yaranması iddia olunur.
- 5. Zorakılıq/işgəncə iddiaları (media materialları)
 - “How an Azerbaijani was tortured in Germany” (21.03.2013) və digər məqalələr: işgəncə, döyülmə, qorunma və araşdırmanın olmaması iddiaları.

C. Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyası (ECHR) üzrə bu PDF-lərdən doğan konkret pozuntu arqumentləri

Aşağıdakı bəndlər “iddia edilə bilən pozuntular” kimi yazılıb (çünki bəzi faktlar media mənbəlidir və rəsmi istintaq sənədi bu 3 PDF-də hər yerdə görünür).

1. ECHR Maddə 5: Azadlıqdan məhrumetmənin qanuniliyi + prosedur zamanətlər (1998 saxlanması)

Sənəd əsaslı fakt: 08.08.1998 qərarında məhkəmə “adekvat ünsiyyət mümkün deyil” deyər qeyd edir, buna baxmayaraq müvəqqəti azadlıqdan məhrumetmə qərarı verir; 12.08.1998-də tərcüməçi ilə dinləmə keçirilir və 23.10.1998-dək deportasiya saxlanması qərarı çıxarılır.

Potensial ECHR pozuntuları:

- Maddə 5(2) – saxlanmanın səbəbləri barədə anlaşılan dildə dərhal məlumatlandırma: məhkəmənin “ünsiyyət mümkün deyil” qeydi, ilk mərhələdə bu zamanətin faktiki təmin edilmədiyini göstərən güclü arqument yaradır.
- Maddə 5(4) – saxlanmanın qanuniliyinə effektiv və sürətli məhkəmə nəzarəti: dil/ünsiyyət bəyri, tərcümə və hüquqi yardım olmadan “praktik” nəzarətin işləmədiyi iddia edilə bilər.
- Maddə 5(1)(f) – deportasiya məqsədli saxlanma “öz-özlüyündə” mümkündür, amma arbitrar olmamalı, dövlət lazımi səy və sürətlə deportasiya prosedurlarını aparmalıdır.

Əsas ECHR presedentləri (iş nömrəsi + tarix):

- Saadi v. United Kingdom, App. No. 13229/03, GC, 29.01.2008 (immiqrasiya saxlanması və “arbitrar olmama” tələbi).

2. ECHR Maddə 3: İşgəncə/qeyri-insani rəftar qadağası + həssas (severely disabled) şəxsə münasibət

Sənəd əsaslı fakt: 23.11.1998 polis həkimi şəxsin “artıq saxlanmaya və dinləməyə yararlı olmadığını” yazır; ardınca orqan saxlanma tələbindən imtina edir və buraxır. Bu, saxlanma zamanı sağlamlığın ciddi pisləşməsi riskinə işarədir.

Sizin verdiyiniz “GdB 100” fərziyyəsi (severely disabled) ilə birləşdirəndə: dövlət, saxlanma şəraitini və tibbi təminatı əlilliyə uyğunlaşdırmayıbsa və bu, alçaldıcı/humilliyasiyaedici nəticə veribsə, Maddə 3 üzrə iddia güclənir.

Əsas ECHR presedentləri:

- Price v. the United Kingdom, App. No. 33394/96, 10.07.2001 (ağır əlilliyi olan şəxsin saxlanması zamanı uyğun şərait təmin edilmədikdə Maddə 3 pozuntusu).
- Bouyid v. Belgium, App. No. 23380/09, GC, 28.09.2015 (polis zorakılığı və Maddə 3 standartı).

3. ECHR Maddə 3 (prosedur öhdəlik): zorakılıq/işgəncə iddialarının effektiv araşdırılması

Sənəd əsaslı fakt: Belge 46-da zorakılıq/işgəncə və “effektiv araşdırma yoxdur” iddiaları media materialı kimi verilir.

ECHR yanaşmasına görə, dövlət orqanlarının (polis, həbsxana, digər) zorakılığı iddia ediləndə:

- müstəqil, sürətli, hərtərəfli araşdırma aparmaq – Maddə 3-ün prosedur tələbidir.

Əsas ECHR presedentləri:

- Assenov and Others v. Bulgaria, App. No. 24760/94, 28.10.1998 (Maddə 3 üzrə araşdırma öhdəliyi).
- El-Masri v. North Macedonia, App. No. 39630/09, GC, 13.12.2012 (işgəncə iddialarında effektiv araşdırma və məsuliyyət).

4. ECHR Maddə 6: ədalətli məhkəmə, tərcüməçi, effektiv iştirak

Sənəd əsaslı faktlar:

- Cinayət işində (AuslG) ittiham və icraat: 52 Js 7/00, 251a Ds 349/00, və sonradan “Wiederaufnahme” (528 Qs 49/03) mərhələsi görünür.
- 1998-də məhkəmə “ünsiyyət mümkün deyil” qeyd edir – bu, dil baryerinin real problem olduğunu göstərir.

Potensial pozuntu məntiqi:

- Əgər cinayət prosesində (və ya onun kritik mərhələlərində) tərcümə/izah və müdafiə hüququ praktik olaraq təmin edilməyibsə, Maddə 6(1) və 6(3)(e) (tərcüməçi) üzrə iddia yaranır.

Əsas presedent (birbaşa Almaniyaya qarşı):

- Luedicke, Belkacem and Koç v. Germany, App. Nos. 6210/73, 6877/75, 7132/75, 28.11.1978 (Maddə 6(3)(e) – tərcüməçi yardımı).

5. ECHR Maddə 7: “qanunsuz cəza olmaz” (nullum crimen sine lege)

Sənəd əsaslı fakt: Landgericht Berlin-in 17.12.2003 qərarında BVerfG 06.03.2003 (2 BvR 397/02) qərarına istinadla “Wiederaufnahme” qəbul edilir. Bu, məhkumluğun hüquqi əsasına ciddi sual yarandığını göstərir.

Potensial iddia: əgər şəxs, faktiki olaraq dövlətin öz sənəd vermə (Duldung/icazə) öhdəliyinin pozuntusu fonunda “qanunsuz qalma” cinayətinə görə cəzalandırılıbsa, Maddə 7 üzrə “foreseeability/əlçatanlıq” problemi qaldırıla bilər (detalları tam təsdiq üçün hökm mətni lazımdır).

Precedent (Maddə 7 standartı – foreseeability):

- S.W. v. the United Kingdom, App. No. 20166/92, 22.11.1995.

6. ECHR Maddə 6 + Maddə 13 + Protokol 1, Maddə 1: Məhkəməyə çıxış, effektiv vasitə, 91.456 EUR rüsum və qəyyumluk (2009–2011)

Sənəd əsaslı faktlar:

- 14.12.2009: 1.368 EUR rüsum ödənmədən icraat aparılmayacağı bildirilir (86 O 633/09).
- 11.01.2011: 91.456 EUR rüsumun səbəbi 50.000.000 EUR iddia dəyəri, PKH verilməməsi və rüsum ödənməməsi göstərilir.
- 19.01.2010: §1896 BGB əsasında qəyyumun mövcudluğu; 19.01.2011: şəxsin qəyyumun hərəkətsizliyindən şikayəti.

ECHR üzrə konkret hüquqi xətt:

- Maddə 6(1) – “məhkəməyə çıxış”: çox yüksək rüsumlar və ya formal maneələr real olaraq iddianı qeyri-mümkün edirsə, məhkəməyə çıxış pozula bilər.
- Maddə 13 – effektiv vasitə: “kağız üzərində” olan, amma əlillik + qəyyumluk + rüsum maneələri səbəbindən “praktik” işləməyən vasitə effektiv sayılmaya bilər.
- P1-1 (mülkiyyət): 91.456 EUR kimi yükün icrası, xüsusən sosial təminat alan, ağır xəstə/əlil şəxsə qarşı qeyri-mütənəssib nəticə doğурсa, proporsionallıq problemi yaradır.
- Maddə 8 (şəxsi həyat və muxtariyyət): qəyyumluk mexanizmi şəxsin hüquqi agentliyini faktiki söndürüb hüquqlarını qoruya bilməyəcək hala salırsa, Maddə 8 və Maddə 6 birgə işləyə bilər.

Əsas precedentlər:

- Kreuz v. Poland, App. No. 28249/95, 19.06.2001 (məhkəmə rüsumları “məhkəməyə çıxış”ı pozarsa).
- Podbielski and PPU Polpure v. Poland, App. No. 39199/98, 26.07.2005.
- Airey v. Ireland, App. No. 6289/73, 09.10.1979 (mülki işdə hüquqi yardım lazım ola bilər – effektiv çıxış üçün).
- Steel and Morris v. the United Kingdom, App. No. 68416/01, 15.02.2005 (hüquqi yardımın olmaması ədalətli məhkəməyə təsir edə bilər).
- Stanev v. Bulgaria, App. No. 36760/06, GC, 17.01.2012 (qəyyumluk, hüquqi agentlik, azadlıq və şəxsi həyat üzrə kompleks pozuntular).
- Shtukurov v. Russia, App. No. 44009/05, 27.03.2008 (qəyyumluk və məhkəməyə çıxış/agentlik problemləri).

7. ECHR Maddə 14: əlilliyə görə ayrı-seçkilik (və həmçinin milliyyət/sağlamlıq statusu)

Sizin “GdB 100” fərziyyəniz + sənədlərdə qəyyumluq və ağır xəstəlik motivləri birlikdə belə bir iddia qurmağa imkan verir:

• Dövlət orqanları “hamıya eyni prosedur” tətbiq edib əlillik üçün zəruri uyğunlaşdırmaları etməyibsə (tərcümə, hüquqi yardım, prosedur asanlaşdırmaları, qəyyumun real nəzarəti, zəruri təminatlar), bu dolayısı ayrı-seçkilik və ya “fərqli vəziyyətdə olanı fərqli rəftar etməmə” kimi təqdim oluna bilər.

Əlillik ayrı-seçkiliyi üzrə əsas presedentlər:

- Guberina v. Croatia, App. No. 23682/13, 22.03.2016.
- Çam v. Turkey, App. No. 51500/08, 23.02.2016 (reasonable accommodation məntiqi ilə əlaqə).
- Enver Şahin v. Turkey, App. No. 23065/12, 30.01.2018.
- G.L. v. Italy, App. No. 59751/15, 10.09.2020.
- Sağlamlıq statusu (məs., HIV) ilə ayrı-seçkilik üçün: Kiyutin v. Russia, App. No. 2700/10, 10.03.2011.

D. BMT konvensiyaları (UN) üzrə pozuntu xəritəsi

1. ICCPR (Mülki və Siyasi Hüquqlar Pakti)
- Maddə 7 (işgəncə və qeyri-insani rəftar qadağası)
 - Maddə 9 (azadlıqdan məhrumetmə – arbitrar olmama, məhkəmə nəzarəti)
 - Maddə 14 (ədalətli məhkəmə, effektiv iştirak)
 - Maddə 2(3) (effektiv hüquqi vasitə və reparasiya)
 - Maddə 26 (bərabərlik və ayrı-seçkilik qadağası)

İcraedici standart (iş nömrəsi + tarix):

- BMT İnsan Hüquqları Komitəsi, General Comment No. 31, CCPR/C/21/Rev.1/Add.13, sənəd tarixi 26.05.2004 (effektiv vasitə və reparasiya öhdəliyi).
- İmmiqrasiya saxlanması üzrə nümunə qərar: A v. Australia, Comm. No. 560/1993, Views 03.04.1997 (ICCPR Maddə 9 – arbitrar saxlanma anlayışı).

Almaniya üçün fərdi şikayət yolu (işlək mexanizm): Almaniya ICCPR-in Birinci Fakültativ Protokoluna qoşulub (fərdi şikayət mümkündür).

2. CAT (İşgəncəyə Qarşı Konvensiya)
- Maddə 2 (işgəncənin qarşısının alınması)
 - Maddə 12 (işgəncə iddialarının dərhal və qərəzsiz araşdırılması)
 - Maddə 13 (şikayət vermək və qorunma)
 - Maddə 14 (reparasiya/kompensasiya)
 - Maddə 16 (digər qəddar, qeyri-insani rəftarın qarşısı)

Almaniya üçün fərdi şikayət: Almaniya CAT Maddə 22 prosedurunu qəbul edib (fərdi şikayət mümkündür).

3. CRPD (Əlillərin Hüquqları Konvensiyası) – əlillik ayrı-seçkiliyi və “reasonable accommodation”

Bu sənədlərdəki hadisələrin bir qismi 2009-dan əvvəldir, amma davam edən nəticələr (qəyyumluq, icra, prosedur əlçatanlığı) CRPD çərçivəsində ayrıca qaldırıla bilər.

- Maddə 5 (bərabərlik və ayrı-seçkilik qadağası)
- Maddə 12 (hüquqi qabiliyyətin bərabər tanınması; dəstəqli qərarvermə)
- Maddə 13 (məhkəməyə çıxış; prosedur uyğunlaşdırmaları)
- Maddə 14–16 (azadlıq, işgəncədən qorunma, zorakılıqdan qorunma)

İzahverici sənəd (iş nömrəsi + tarix):

- CRPD Komitəsi, General Comment No. 1 (Article 12), simvol CRPD/C/GC/1, qəbul 11.04.2014 (dəstək və hüquqi agentlik).

Almaniya üçün fərdi şikayət: CRPD-nin Optional Protocol-unu ratifikasiya edib (fərdi şikayət mümkündür).

E. Dövlət məsuliyyəti necə “işə düşür” (international law)

1. Atribusiya (kimin hərəkəti dövlətə aid edilir?)
 - Polis, prokurorluq, məhkəmələr – dövlət orqanlarıdır; onların hərəkətləri və hərəkətsizlikləri dövlətə aid edilir.
 - Qəyyumluq (Betreuung) mexanizmi dövlət tərəfindən təyin və nəzarət edilirsə, ən azı dövlətin müsbət öhdəliyi yaranır: real nəzarət, effektiv şikayət, zərərin qarşısı.
2. “Daxili hüquqla bəraət yoxdur”

Dövlət daxili qanunlara/inzibati rutinə istinad edib beynəlxalq öhdəliklərin pozulmasını əsaslandırma bilməz (state responsibility məntiqi).

F. Niyə daxili hüquqi vasitələr “effektiv deyil” arqumenti qurula bilər (bu 3 PDF əsasında)

Bu sənədlər əsasında ən güclü xətt belə görünür:

1. Dil/ünsiyyət baryeri: 08.08.1998 qərarında “adekvat ünsiyyət yoxdur” ifadəsi – ilkin mərhələdə prosedur zamanətlərin “praktik” işləməməsi arqumenti.
2. Rüsum və formal maneələr: 1.368 EUR ödənmədən icraatın aparılmaması + sonradan 91.456 EUR kimi ağır maliyyə yükü – məhkəməyə çıxışın faktiki bloklanması iddiası.
3. Qəyyumluqla real müdafiənin itməsi: qəyyumun “təmsil edəcəyəm” deməsi, amma iddiada PKH/rüsum/prosessual addımlar atılmaması barədə şikayət – əlilliyi olan şəxsin “effektiv iştirak” imkanının itməsi arqumenti.
4. Zorakılıq iddialarında araşdırma: Belge 46 media məzmunu olsa da, belə iddialar üzrə dövlətin araşdırma öhdəliyi sərtidir (Maddə 3 prosedur).

G. Beynəlxalq müraciət yolları (qanuni vasitələr)

1. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi (ECtHR / Strasbourg)
 - Şikayət ECHR Maddə 34 əsasında verilir.
 - Ümumi şərtlər: daxili vasitələrin tükənməsi + son yekun qərardan 4 ay müddət.
 - Əgər real və dərhal geri dönməz zərər riski varsa, Rule 39 interim measures nəzərdən keçirilə bilər (faktlar tələb edir).
2. BMT İnsan Hüquqları Komitəsi (ICCPR – Optional Protocol)
 - Almaniya OP-ICCPR iştirakçısıdır – fərdi şikayət mümkündür.
 - Eyni məsələ başqa beynəlxalq prosedurda baxılırsa, qəbulolunmazlıq riski ola bilər.
3. BMT İşgəncəyə Qarşı Komitə (CAT – Article 22)
 - Almaniya CAT Maddə 22-ni qəbul edib – fərdi şikayət mümkündür.
4. CRPD Komitəsi (Əlillərin Hüquqları – Optional Protocol)

- Almaniya CRPD OP-ni ratifikasiya edib – fərdi şikayət mümkündür.

5. Aİ (EU) səviyyəsi (məhdud)

- EU Charter (məs., Maddə 47 effektiv vasitə, Maddə 21 ayrı-seçkilik, Maddə 26 əlillərin integrasiyası) yalnız Almaniya orqanları Aİ hüququnu tətbiq edəndə birbaşa işə düşür.
- Bu halda, milli məhkəmədə EU hüququna istinad və lazım olsa CJEU-ya ilkin sorğu mexanizmi aktuallaşa bilər.